Where Can the Whole Family Eat Fish?

တစ်မိသားစုလုံးမည်သည့်အရပ်၌ငါးစားနိုင်ပါသနည်း။

Utica Area Guide Burmese



NEW YORK Department of Health

နယူးယောက်ပြည်နယ်ကျန်းမာရေးဌာန

Fishing is a fun and healthy activity.

ငါးဖမ်းခြင်းသည်ပျော်ရွှင်စရာကောင်းပြီး ကျန်းမာရေးလှုပ်ရှားမှုတစ်ခုဖြစ်သည်။





Eating fish can be very good for you.

ငါးစားခြင်းသည်သင့်အတွက်အရမ်းကောင်းပါသည်။





Fish is high in protein and part of a healthy diet. ငါးသည်ပရိုတင်းဓာတ်ကြွယ်ဝပြီးကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သော အစားအစာတစ်ခုဖြစ်သည်။



But some fish caught in New York can have chemicals.

သို့သော်နယူးယောက်၌ဖမ်းမိသောငါး အချို့သည်ဓာတုပစ္စည်း များပါဝင်တတ်ပါသည်။

• Even if the water looks clean, fish can have chemicals that are bad for your health. ရေကသန့်ရှင်းပါသော်လည်းငါး၌ပါရှိတတ်သော ဓာတုပစ္စည်းများသင့်ကျန်းမာရေးကိုဆိုးဝါးစေနိုင်ပါသည်။



You cannot see, smell or taste the chemicals found in fish.

ငါးတွင်ပါရှိသောဓာတုပစ္စည်းများကိုအနံ့ခံခြင်း**၊** တွေ့မြင်နိုင်ခြင်းသို့မဟုတ်အရသာခံ၍မသိရှိနိုင်ပါ။



cannot see မမြင်နိုင်ပါ။



cannot smell အနံ့မရနိုင်ပါ။



cannot taste အရသာမရနိုင်ပါ။

Chemicals in fish can be bad for your health.

ငါး၌ပါရှိသောဓာတုပစ္စည်းများသည်သင့်ကျန်းမာရေးကို ဆိုးရွားစေနိုင်ပါတယ်။

- Chemicals can affect babies more than adults. ဓာတုပစ္စည်းများသည်အရွယ်ရောက်လူကြီးများထက် ကလေးသူငယ်များကိုပိုမိုထိခိုက်စေနိုင်ပါသည်။
- Large amounts of chemicals can affect a child's ability to learn.

ဓာတုပစ္စည်းအများအပြားသည်ကလေး၏သင်ယူနိုင်စွမ်းကို ထိခိုက်စေနိုင်သည်။



Different people can eat different amounts of fish. There is different advice depending on your age.

လူပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းသည် ငါး စားသုံးနိုင်သည့် ပမာဏ မတူညီကြပေ။ သင်တို့၏ အသက်အရွယ်ပေါ်မူတည်၍ အကြံပြုချက်သည် ကွဲပြားခြားနားပါသည်။



Since chemicals are most harmful to young people, especially women and children, families should eat less fish.

ဓာတုပစ္စည်းများသည် လူငယ်များတွင် ထိခိုက်နိုင်မှု အများဆုံးဖြစ်သည့်အတွက် အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် မိသားစုများရှိ ကလေးများသည် ငါးကို အနည်းငယ်သာ စားသုံးသင့်ပါသည်။

Older adults can eat more fish because the chemicals are not as harmful to their health.

ဓာတုပစ္စည်းများသည် အသက်အရွယ်ကြီးသော အရွယ်ရောက်သူများ၏ ကျန်းမာရေးကို မထိခိုက်နိုင်စေသောကြောင့် ၎င်းတို့သည် ငါးများများ စားသုံးနိုင်ပါသည်။



The New York State Department of Health tells anglers where it's good to eat the fish and which fish are good to eat.

နယူးယောက်ပြည်နယ် ကျန်းမာရေးဌာန သည် တံငါသည်များကို မည်သည့်နေရာမှ ငါးကို စားသုံးခြင်းသည် ကောင်း၍ မည်သည့်ငါးကို စားသုံးခြင်းသည် သင့်တော်ကြောင်း အသိပေးရှင်းပြပါသည်။

- Use the map to find where it's good to eat the fish. စားသုံးရန် သင့်တော်သည့် ငါးများကို ရှာဖွေဖမ်းဆီးရန် မြေပုံကို အသုံးပြုပါ။
- Eat fish from waters outlined in blue or purple. အပြာရောင်နှင့်ခရမ်းရောင်ပုံဖော်ထားသောရေကောက်ကြောင်းများ ထဲမှငါးကိုရွေးစားပါ။

Blue waters ရေပြာရောင်



Purple waters ရေခရမ်းရောင်



- These fish have less chemicals and are a healthy choice. ဤငါးများတွင်ဓာတုပစ္စည်းနည်းပါးပြီးကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်သော ရွေးချယ်မှုတစ်ခုဖြစ်သည်။
- Avoid eating fish from waters outlined in red. အနီရောင်လိုင်း အကျော်မှ ဖမ်းဆီးရမိသော ငါးများကို စားသုံးခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါ။

Red waters ရေနီရောင်



If you choose to cook the whole fish, soups or stews, choose fish from blue waters. These fish have less chemicals in their fat and skin.

Blue waters ရေပြာရောင်

ငါးတစ်ကောင်လုံး၊ စွပ်ပြုတ်များ သို့မဟုတ် စတူးများကို ချက်ပြုတ် မည်ဆိုပါက ရေပြာရောင်မှ ငါးကို ရွေးချယ်ပါ။ ၎င်းငါးများ၏ အဆီ များနှင့် အရေခွံထဲတွင် ဓာတုပစ္စည်းအနည်းငယ်သာ ရှိသည်။





If you fish from purple waters, you should remove the fat and skin from your fish. Fish in purple waters have chemicals in their fat and skin. Trim and skin your fish so it has less chemicals. Purple waters ရေခရမ်းရောင်

ငါးကို ရေခရမ်းရောင်မှ ဖမ်းယူလာလျှင် ငါးမှ အဆီများနှင့် အရေခွံတို့ကို ဖယ်ရှားပစ်သင့်သည်။ ရေခရမ်းရောင်မှ ငါးများ၏ အဆီများနှင့် အရေခွံ ထဲတွင် ဓာတုပစ္စည်းများ ရှိသည်။ ဓာတုပစ္စည်းများ လျှော့နည်းသွားစေရန် ငါး၏ အဆူးအတောင်ကြေးခွံများကို လှီးဖြတ်ပြီး အရေခွံခွာပါ။





Why we have advice

အကြံပြုရသည့် အကြောင်းအရင်း

- This is to protect people from chemicals that might be in fish. ငါးများတွင်ပါရှိတတ်သောဓာတုပစ္စည်းများ စားသုံးခြင်းမှ ဤလူထုကိုကာကွယ်ရန်အတွက်ဖြစ်သည်။
- The chemicals can take a long time to build up in the body. ဓာတုပစ္စည်းများသည်ခန္ဓာကိုယ်အတွင်း၌စုစည်းရန် အချိန်ကြာမြင့်နိုင်ပါသည်။
- You won't get sick right away, but after many years, these chemicals may cause health issues like cancer.
 သင်ချက်ချင်းဖျားမည်မဟုတ်သော်လည်းနှစ်များစွာကြာပြီးနောက် ဤဓာတုပစ္စည်းများသည်ကင်ဆာကဲ့သို့သော ကျန်းမာရေးပြဿနာများကိုဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။
- It's ok to eat fish from the store more often. ဆိုင်၌ရောင်းသောငါးများကိုမကြာခဏစားသုံးနိုင်ပါသည်။
- Younger, smaller fish will have less chemicals than larger, older fish. နုပျိုပြီးသေးငယ်သောငါးများသည်အိုရင့်ပြီးကြီးသောငါးများထက် တေတုပစ္စည်းများနည်းပါးပါသည်။



1 fish meal ငါးဟင်း၁နပ်ခန့်

about the size of an adult hand အရွယ်ရောက်လူကြီး၏ လက်အရွယ်အစားခန့်

7

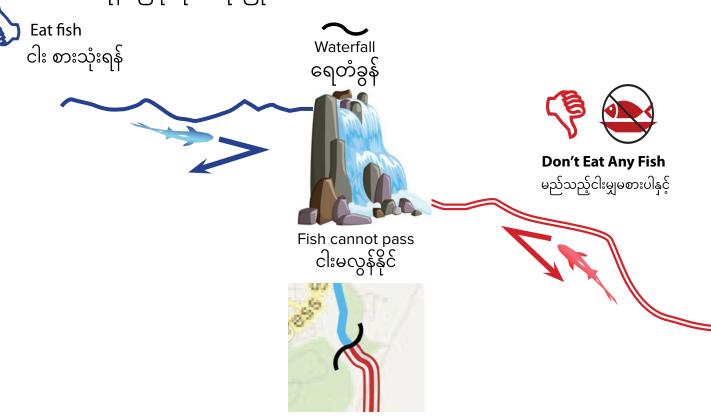
 $\mathbf{6}$

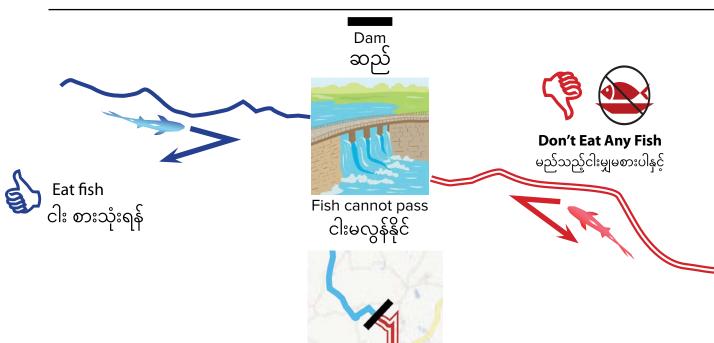
Waterfalls and dams can stop fish.

ရေတံခွန်များနှင့်ဆည်များသည်ငါးများကိုရပ်တန့်နိုင်ပါသည်။

Use the map to check if advice is different on either side of the barrier.

အတားအဆီးများ၏တစ်ဖက်ခြမ်းရှိအကြံဉာဏ်များကွဲပြားမှုရှိမရှိ စစ်ဆေးရန်မြေပုံကိုအသုံးပြုပါ။





#1 Oneida Lake - Verona Beach State Park







#2 Oneida Lake - Sylvan Beach







Blue Waters

#3 Oneida Lake - Godfrey Point







#4 West Branch Fish Creek - Cemetery Road Westdale







#5 West Branch Fish Creek - Trestle Road Camden







#6 West Branch Fish Creek Blossvale







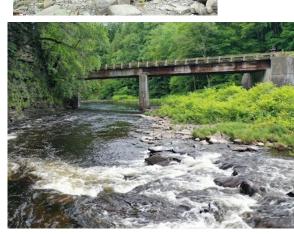


ရေပြာရောင်

Blue Waters ရေပြာရောင်

#7 Point Rock Creek - Swimming Basin







#8 Forestport Reservoir



Blue Waters ရေပြာရောင်













#10 West Canada Creek Fishing Access - Graves
Road



















#14 Chittning Pond

#12 Mohawk River - Pinti Field





















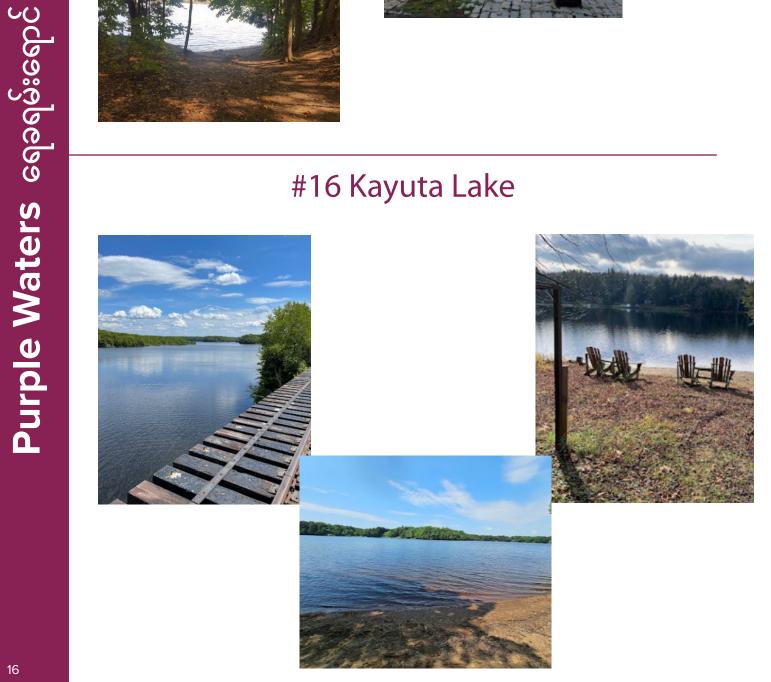


#17 Erie Canal - Cove Road State Boat Launch





#16 Kayuta Lake



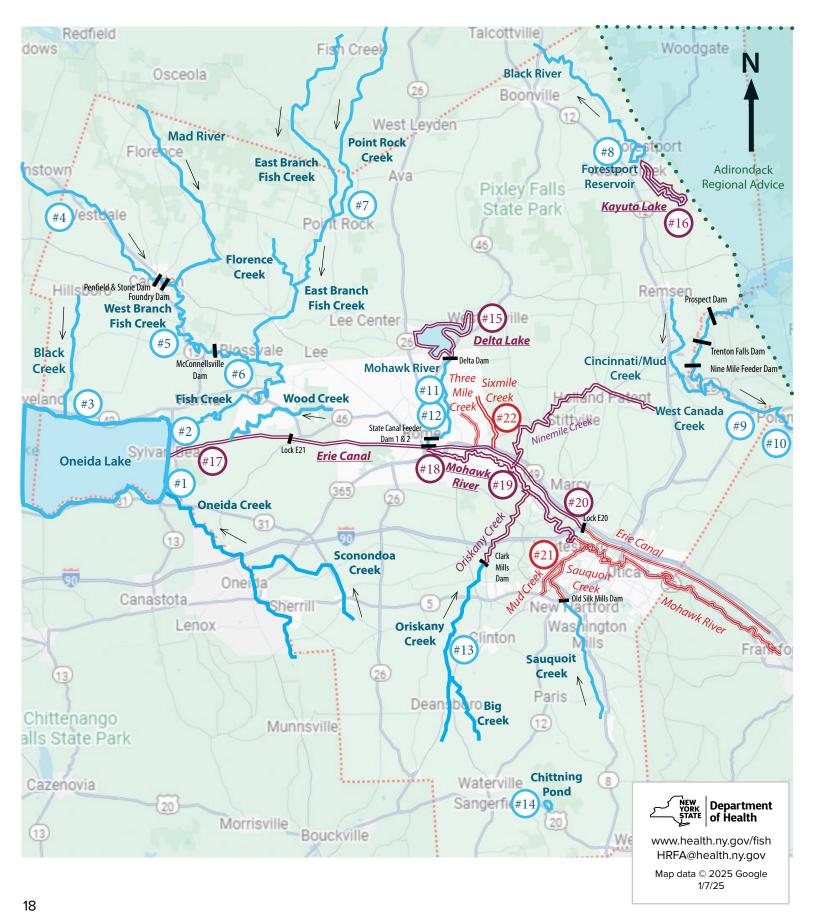
#18 Erie Canal - Bellamy Harbor Park







Oneida County Fishing Waters



#1, 2, 3	Oneida Lake	
#4, 5, 6	West Branch Fish Creek	
#7	Point Rock Creek	
#8	Forestport Reservoir	
#9, 10	West Canada Creek	
#11, 12	Mohawk River	
#13	Oriskany Creek	
#14	Chittning Pond	
#15	Delta Lake	
#16	Kayuta Lake	
#17, 18, 20	Erie Canal	
#19	Mohawk River	
#21	Sauquoit Creek	
#22	Sixmile Creek	



#19 Mohawk River - Oriskany Flats





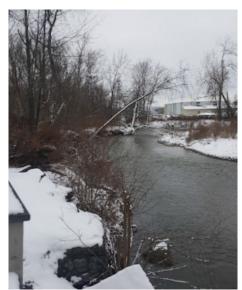
#20 Erie Canal - Lock 20 State Canal Park







#21 Sauquoit Creek - Dunham Manor Park





Don't Eat Any Fish မည်သည့်ငါးကိုမျှ မစားပါနှင့်

Most chemicals (ဓာတုပစ္စည်းပါဝင်မှု များသည်)



#22 Sixmile Creek







Red Waters

ရေနီရောင်

Use the map and fish tables to find which fish are good to eat.

စားသုံးရန် သင့်လျော်ကောင်းမွန်သော ငါးများကို ရှာတွေ့နိုင်ရေးအတွက် မြေပုံနှင့် ငါးဇယားများကို အသုံးပြုပါ။

Look at the fish pictures and find the fish you caught.

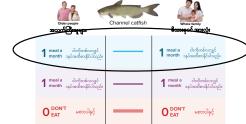
ငါးပုံများကို ကြည့်ရှုပြီး သင် ဖမ်းမိထားသော ငါးကို ရှာကြည့်ပါ။





Check the map. If you caught the fish from a blue outlined water, follow the blue advice. မြေပုံကို ကြည့်ရှုပါ။ ငါးကို အပြာရောင် မျဉ်းဖြင့် ပြထားသော ရေထဲမှ ဖမ်းမိခဲ့လျှင် အပြာရောင် အကြံဉာဏ် အတိုင်း လိုက်နာပါ။





If you caught the fish from a purple outlined water, follow the purple advice.

ငါးကို ခရမ်းရောင် မျဉ်းဖြင့် ပြထားသော ရေထဲမှ ဖမ်းမိခဲ့လျှင် ခရမ်းရောင် အကြံဉာဏ်အတိုင်း လိုက်နာပါ။



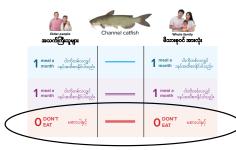


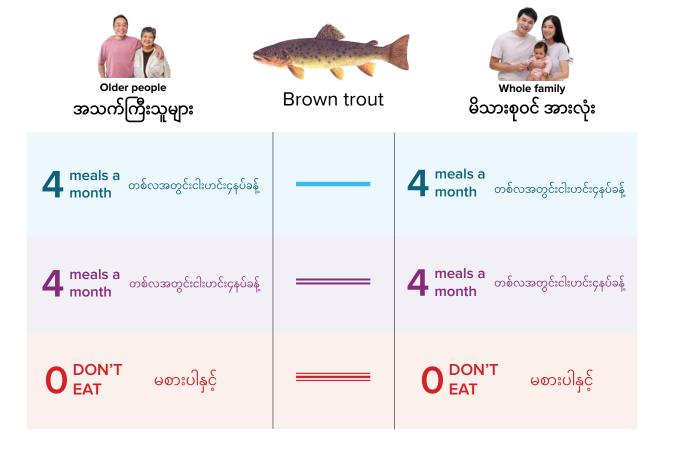
O DON'T မစားပါနှင့်

Avoid the red outlined waters when possible. They have more chemicals. If you caught a fish from a red outlined water, follow the red advice.

ဖြစ်နိုင်လျှင် အနီရောင်မျဉ်းဖြင့် ပြထားသော ရေကို ရှောင်ပါ။ ၎င်းတွင် ဓာတုပစ္စည်းများ ပိုမိုပါဝင်သည်။ ငါး ကို <mark>အနီရောင်</mark> မျဉ်းဖြင့် ပြထားသော ရေထဲမှ ဖမ်းမိခဲ့လျှင် အနီရောင် အကြံဉာဏ်အတိုင်း လိုက်နာပါ။





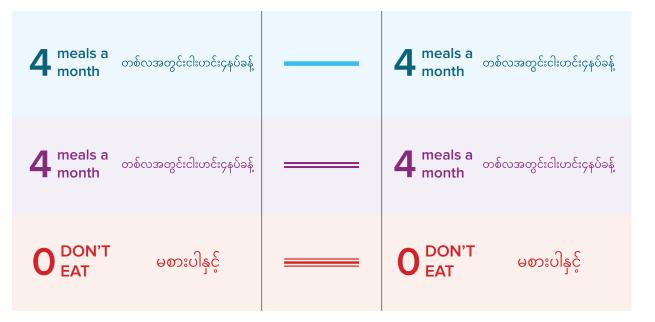






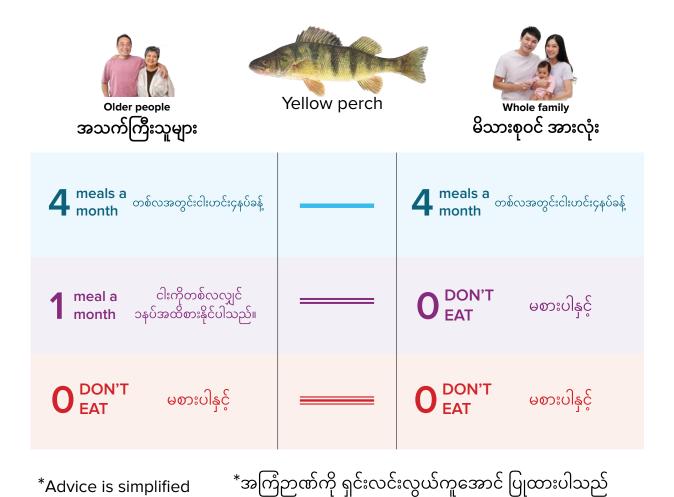


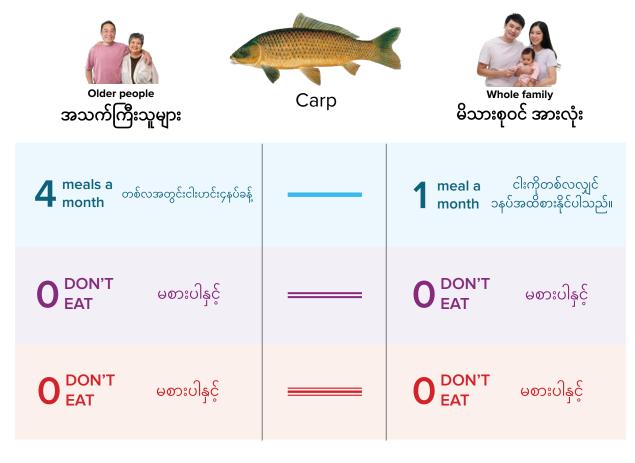
Rainbow trout



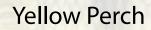
*Advice is simplified

*အကြံဉာဏ်ကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင် ပြုထားပါသည်





*Advice is simplified *အကြံဉာဏ်ကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင် ပြုထားပါသည်







Smallmouth bass

မိသားစုဝင် အားလုံး





4 meals a တစ်လအတွင်းငါးဟင်း၄နပ်ခန့်

1 meal a ငါးကိုတစ်လလျှင် month ၁နပ်အထိစားနိုင်ပါသည်။

မစားပါနှင့်





Rock bass

ငါးကိုတစ်လလျှင် ၁နပ်အထိစားနိုင်ပါသည်။ meal a month

O DON'T

မစားပါနှင့်

O DON'T

မစားပါနှင့်

*Advice is simplified

O DON'T EAT

*အကြံဉာဏ်ကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင် ပြုထားပါသည်

Smallmouth Bass

Smaller than 12 inches too small to keep - need to put back in water 12 လက်မ မပြည့်လျှင် ဖမ်းထားရန် သေးလွန်းသည် - ရေထဲသို့ ပြန်လွှတ်ပေးရမည်

10 inches

11 inches

12 inches

13 inches

Best choice: Between 12 and 15 inches

အကောင်းဆုံး ရွေးချယ်မှု- 12

လက်မနှင့် 15 လက်မကြား

14 inches

15 inches

1 inch

2 inches

*Advice is simplified

3 inches

4 inches

5 inches

*အကြံဉာဏ်ကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင် ပြုထားပါသည်

6 inches

7 inches

8 inches

9 inches

16 inches

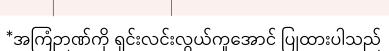


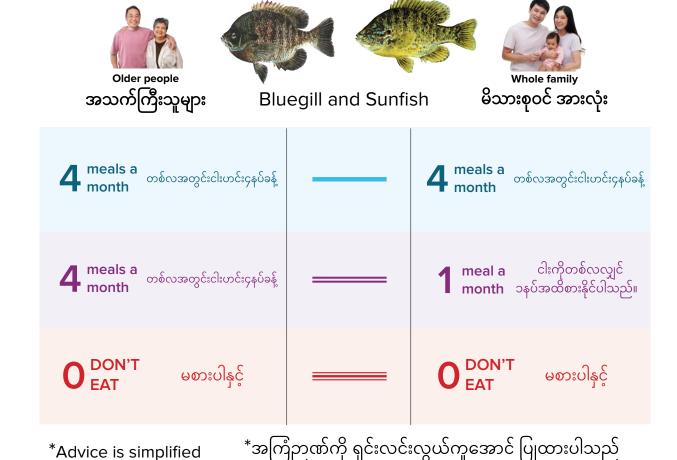






meal a ငါးကိုတစ်လလျှင် month ၁နပ်အထိစားနိုင်ပါသည်။ 4 meals a တစ်လအတွင်းငါးဟင်း၄နပ်ခန့် month meal a ငါးကိုတစ်လလျှင် month ၁နပ်အထိစားနိုင်ပါသည်။ meal a ငါးကိုတစ်လလျှင် month ၁နပ်အထိစားနိုင်ပါသည်။ O DON'T O DON'T မစားပါနှင့် မစားပါနှင့်







*Advice is simplified

1 inch

2 inches

*Advice is simplified

3 inches

4 inches

5 inches

6 inches

7 inches

8 inches

9 inches

10 inches

11 inches

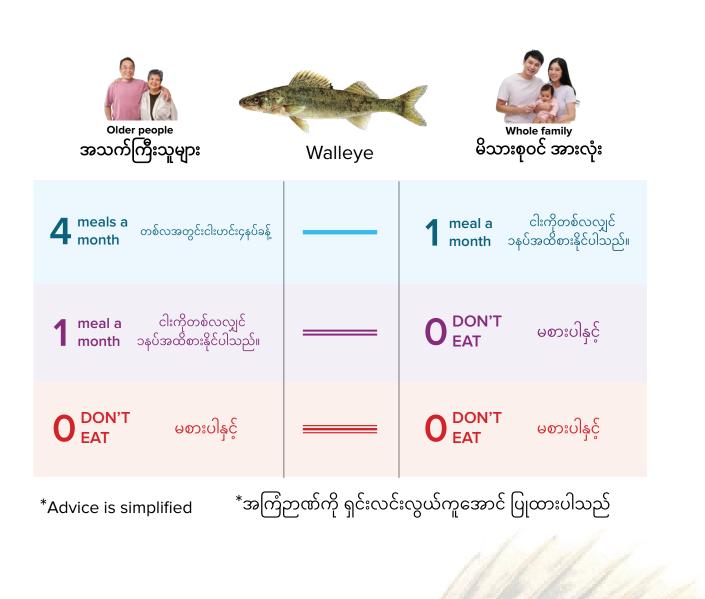
12 inches

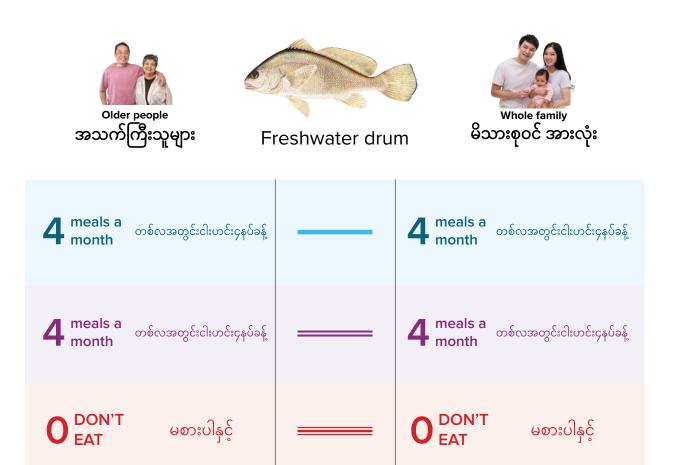
13 inches

14 inches

15 inches

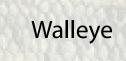
16 inches





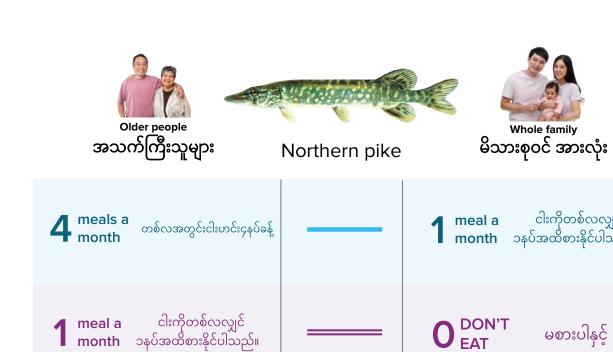
*Advice is simplified

*အကြံဉာဏ်ကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင် ပြုထားပါသည်



Smaller than 15 inches too small to keep - need to put back in water. 15 လက်မ မပြည့်လျှင် ဖမ်းထားရန် သေးလွန်းသည် - ရေထဲသို့ ပြန်လွှတ်ပေးရမည် Best choice: Between 15 and 19 inches အကောင်းဆုံး ရွေးချယ်မှု-15 လက်မနှင့် 19 လက်မ ကြား

3 inches 7 inches 8 inches 9 inches 10 inches 11 inches 12 inches 13 inches 14 inches 1 inch 2 inches 4 inches 5 inches 6 inches 15 inches 16 inches



မစားပါနှင့်

O DON'T

*အကြံဉာဏ်ကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင် ပြုထားပါသည် *Advice is simplified

> Best choice: Between 18 and 26 inches အကောင်းဆုံး ရွေးချယ်မှု- 18 လက်မနှင့် 26 လက်မကြား

O DON'T









Northern pike

ငါးကိုတစ်လလျှင် ၁နပ်အထိစားနိုင်ပါသည်။

မစားပါနှင့်

မစားပါနှင့်

Smaller than 18 inches too small to keep - need to put back in water. 18 လက်မ မပြည့်လျှင် ဖမ်းထားရန် သေးလွန်းသည် - ရေထဲသို့ ပြန်လွှတ်ပေးရမည်

9 inches 10 inches 11 inches 14 inches 15 inches 1 inch 4 inches 5 inches 6 inches 7 inches 8 inches 12 inches 13 inches 2 inches 3 inches 16 inches





မိသားစုဝင် အားလုံး

Greater redhorse

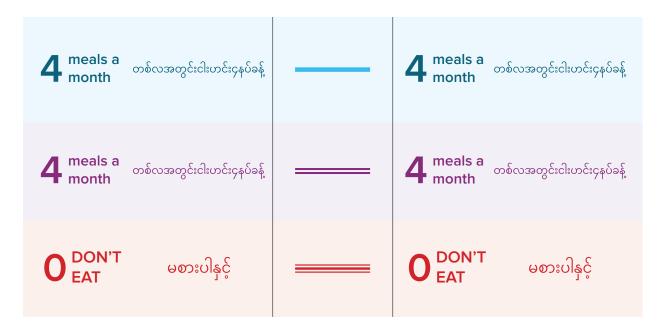
4 meals a month တစ်လအတွင်းငါးဟင်း၄နပ်ခန့်	 ¶ meal a ငါးကိုတစ်လလျှင် month ၁နပ်အထိစားနိုင်ပါသည်။
4 meals a တစ်လအတွင်းငါးဟင်း၄နပ်ခန့် month	 1 meal a ငါးကိုတစ်လလျှင် month ၁နပ်အထိစားနိုင်ပါသည်။
O DON'T EAT မစားပါနှင့်	 O DON'T EAT မစားပါနှင့်







White sucker



*Advice is simplified

Fish you buy

သင်ဝယ်သောငါး

Choose fish that are lower in mercury especially for women who are pregnant or breastfeeding and for young children.

အထူးသဖြင့်ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်သို့မဟုတ်နို့တိုက်မိခင်များနှင့် ငယ်ရွယ်သူများအတွက်ပြဒါးဓာတ်နည်းသောငါးကိုရွေးချယ်ပါ။



Fish are an excellent source of protein, healthy fats, and are good for the whole family.

ငါးသည်ပရိုတင်းဓာတ်၏အကောင်းဆုံးအရင်းအမြစ်**၊** ကျန်းမာသောအဆီများဖြစ်ပြီးတစ်မိသားစုလုံးအတွက် ကောင်းမွန်သည်။



Most fish from stores are a very healthy choice စတိုးဆိုင်များမှရှိသောငါးအများစုသည်အလွန်ကျန်းမာသောရွေး ချယ်မှုဖြစ်သည်။













Shrimp

Fish paste

Rainbow trout



Sardines





Steelhead Trout

Tilapia



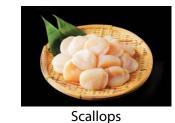
Crab



Flounder

Salmon









*အကြံဉာဏ်ကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင် ပြုထားပါသည်

အကံဉြာဏ်ကို အသုံးပုနြည်းကို လလော ရန် ဤဗီဒီယိုကို ကည့်ြပါ။

Watch this video to learn how to use the advice health.ny.gov/fish/burmese.htm



ကျွန်ုပ်တို့ထံတွင် Syracuse ဧရိယာ၊ Capital Region၊ Buffalo၊ Utica၊ နဲ Rochester အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များလည်း ရှိပါတယ်။

We have guides for the Syracuse area, Capital Region, Buffalo, Utica, and Rochester.

New York State Department of Health Fish Advisory Outreach Program HRFA@health.ny.gov 518-402-7530 health.ny.gov/fish/burmese.htm

